

MILADA PAULOVÁ

1891-1970

PRVNÍ DOCENTKA A PROFESORKA V ČESKOSLOVENSKU

Milada Paulová, pokřtěná Milada Anna Josefa Paulová, se narodila roku 1891 do rodiny cukrovarnického úředníka Františka Paula a jeho ženy Anny. Krátce po narození se u ní projevila tuberkulóza, která jí provázela po celý život. Po tragické smrti matky a bratra a po krachu cukrovaru se s otcem přestěhovala do Prahy, kde získala inspiraci pro své budoucí studium historie.

Kvůli špatné ekonomické situaci rodiny nastoupila po studiu na měšťanské škole do Ústavu vzdělávání učitelek. Gymnázium Minerva, kde se chtěla vzdělávat, bylo totiž soukromé a rodina si studium nemohla dovolit. Ústav vzdělávání učitelek navíc kromě bezplatné výuky skýtal možnost zajištění budoucího učitelského místa na obecné škole. Spolu se svou kamarádkou a budoucí docentkou Albinou Dratvovou se po vystudování připravovaly na složení maturitní zkoušky na gymnáziu, neboť absolvovaná maturita na Ústavu vzdělávání učitelek nebyla nahlížena jako dostačující pro vstup na vysokou školu. V roce 1913 obě složily maturitní zkoušku s vyznamenáním a zapsaly se ke studiu na Filozofické fakultě Karlo-Ferdinandovy univerzity. Milada Paulová s zaměřila na studium historie a geografie a v lednu 1918 se stala promovanou doktorkou filozofie, teprve čtvrtou ženou, která jej získala v oboru historie.

V roce 1920 odjela studovat na území Království Srbů, Chorvatů a Slovinců dějiny československých a jugoslávských vztahů a dějin odboje za první světové války. Materiály, které zde získala, byly zdrojem pro dvě její knihy - Tajná diplomatická hra o Jihoslovany za světové války a Jugoslavenští odbor. Právě druhá ze jmenovaných knih byla prací výjimečnou, neboť z důvodu nedostatečnosti písemných pramenů, tvořily velkou část materiálu rozhovory s pamětníky. Dnes se tato metoda sběru dat nazývá orální historie. Paulové nakonec toto dílo vyneslo docenturu. Stala se tak první ženou, která získala na Karlově Univerzitě titul docentky a právo vyučovat a přednášet na univerzitě (oprávnění *venium docendi*).

Roku 1935 byla Milada Paulová jmenována mimořádnou profesorkou všeobecných dějin východní Evropy a Balkánského poloostrova na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a v roce 1939 řádnou profesorkou. Stala se tak první profesorkou v Československu.

V roce 1946 se Milada Paulová dočkala řady dalších úspěchů, když byla jmenována do československých vědeckých a společenských institucí např. se stala členkou Národního klubu, členkou zkušební komise pro učitelství na školách v Praze pro obor dějepis, mimořádnou členkou České akademie věd a umění, členkou Československé rady badatelské a členkou Historického klubu.

V roce 1956 získala od Státní komise pro vědecké hodnosti vědeckou hodnost doktorky historických věd a následně také diplom doktorky věd (DrSc.). U příležitosti jejích 75. narozenin jí v roce 1966 propůjčil prezident Antonín Novotný Řád práce za celoživotní dílo v oblasti byzantských a slovanských dějin.

Život Milady Paulové byl velmi bohatý, ale také velmi stresující jak v pracovním, tak i v osobním životě. Své úspěchy si musela tvrdě vybojovat. Vypjetí se ovšem odrazilo na jejím zdraví. Milada Paulová zemřela 17. ledna 1970 ve věku 78 let.

Od roku 2009 je Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ve spolupráci s Národním kontaktním centrem - gender a věda Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i. každoročně udílena cena Milady Paulové vědkyním za jejich badatelskou činnost.

Zdroje

BRÁDLEROVÁ, Daniela, et al. Milada Paulová a pražská univerzita: historická slavistika. *Acta Universitatis Carolinae Historia Universitatis Carolinae Pragensis*, 2019, 59.1: 97-147.

MICHNÁČOVÁ, Petra. *Drahá slečno doktore...*"Milada Paulová v letech 1925-1935. 2014. PhD Thesis. Technická Univerzita v Liberci.

Cena Milady Paulové. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj-2/cena-milady-paulove-2021>

Fotografie

PAULOVÁ, Milada [online]. Wikipedia.org. [cit. 2022-05-04]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Milada_Paulov%C3%A1#/media/Soubor:Milada_Paulov%C3%A1_1935.png